

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: *Přínos víry pro fungování rodiny*

Autor práce: *Eva Veselá*

Obor studia: *Sociální a charitativní práce*

Posudek vypracoval: *Mgr. František Štěch, Th.D.*

Datum: *21. 4. 2015*

Bakalářská práce paní Evy Veselé nazvaná „PŘÍNOS VÍRY PRO FUNGOVÁNÍ RODINY“, předložená v rámci studia oboru Sociální a charitativní práce na Katedře teologických věd, slibuje určit, jaký přínos má víra pro fungování rodiny. V úvodu se dozvídáme, že problematika víry v rodině je v současnosti „značně opomíjena“ (s. 6). Opomíjena kde? V církvi? Ve společnosti? Já osobně nemám ten pocit, dovedla by autorka toto své tvrzení u obhajoby lépe podložit? Z čeho pramení její přesvědčení a zde i východisko pro její bakalářskou práci? Rodina je v první kapitole práce definována vcelku uspokojivě. Jen v seznamu použitých zdrojů postrádám sociologa Iva Možného, jehož práce jsou, dle mého soudu, nepominutelným pramenem pro každé zkoumání tématu rodiny v domácím prostředí. Vzhledem k názvu práce však překvapivě postrádám jakékoliv vymezení pojmu „víra“! V úvodu autorka volí postup od charakteristiky současné rodiny bez náboženského vyznání k rodině, jejíž členové (všichni?) se hlásí k určitému náboženství (s. 6). Zvláštní pozornost pak slibuje věnovat rodině křesťanské. Jediným kritériem pro tuto volbu je skutečnost, že křesťanství je náboženstvím s největším počtem vyznavačů. Autorka neuvažuje denominační specifika a hovoří (trochu vágně) o křesťanské rodině obecně. Skutečnost, že kromě odborné literatury (povětšinou katolické provenience) čerpá výlučně z římskokatolických církevních dokumentů, však její perspektivu ukazuje. Škoda, že je nereflekтовaná.

Kromě úvodu je práce rozčleněna do 5 kapitol, které shrnuje autorčina „Závěrečná úvaha“. V kapitole první charakterizuje obecně rodinu a představuje svou vizi ideálního prototypu rodiny. Škoda, že jen podle Virginie Satirové, tedy z hlediska psychologie vztahů. Jiná hlediska postrádám. V podkapitole „Problémy současné rodiny“ hovoří autorka o procesu industrializace, v jehož důsledku dochází k „proměně životních poměrů rodiny“ (s. 11). Tato charakteristika by platila pro konec 19., případně pro první polovinu 20. století, nikoliv pro situaci současnou! Ostatně celý následující odstavec působí z hlediska soudobých teorií společnosti silným „retro“ dojmem. Zbylá část této podkapitoly je pak snůškou diskutabilních výseků z jedné odborné publikace, kterou autorka nekriticky přijímá a mnohdy svými slovy jen přepisuje! V rámci bakalářské práce je to však ještě v míře přípustné. V poslední podkapitole se pak autorka práce zabývá křesťansky motivovanou a orientovanou sociální prací zaměřenou na rodinu, přičemž jmenuje některé nejdůležitější úkoly sociálního pracovníka při práci s rodinou.

V kapitole druhé autorka představuje jednotlivá světová náboženství. Snažil jsem se pochopit, proč autorka zařadila tuto kapitolu. Marně. Namísto plytkých všeobecně známých faktů (např. vyjmenování všech 7 svátostí v Římskokatolické církvi) by bylo lepší prezentovat koncept víry, který pak autorka předpokládá v kapitolách následujících. Celá kapitola pak na s. 25 končí naprosto vágním konstatováním, že rodina je vyznavači světových náboženství „ctěna a respektována jako základní buňka společenského

systému.“ Nacházíme se zde zhruba v polovině práce a o přínosu víry pro fungování rodiny zde zatím nebyla ani zmínka.

Kapitola třetí s názvem „Křesťanská rodina“ bohužel pokračuje ve stylu započatém autorkou v kapitolách předchozích. Podkapitola 3.1 je koláží výroků vytržených z kontextu různých církevních dokumentů různých dob! Bez jakéhokoliv komentáře. Ve třetím odstavci autorka hovoří o manželství jako o smlouvě „mezi jedinci, která je v zájmu celé společnosti.“ Mohou být těmito jedinci např. dva muži? Z autorčiny formulace to není zřejmé. Věty, jako např. na s. 27: „Manželé jsou si tedy navzájem darováni. Není snadné přijmout partnera i s jeho chybami a případnými omezeními.“, působí úsměvně. Problematických pasáží je v této kapitole celá řada a není možné je v tomto posudku všechny uvést.

Kapitola čtvrtá se vymyká oboru sociální a charitativní práce a „odskakuje“ do pedagogiky, případně teorie křesťanské výchovy, ovšem způsobem nanejvýš zarážejícím. Je překvapivé, když autorka na s. 38 tvrdí, že modlitba „Slyš Izraeli“ (Dt 6, 4-9) obsahuje základní kroky k přiblížení Boha dětem. Podle ní jsou těmito kroky příklad, slovo a symbol. Jak k těmto „krokům“ došla na základě zmiňovaného biblického textu? Jak si vysvětlit, co píše autorka na s. 39 v podkapitole „Poslušnost dětí“? „Dobrovolná poslušnost založená na úctě není pouze jednou z ctností, ale je to ctnost, ze které povstávají všechny ostatní. V případě, kdy je dítě neustále neposlušné, dochází ke zkalenému vztahu k Ježíši. Dítě podvědomě touží po potrestání, svou touhu neumí vyjádřit jinak, než svým chováním. Povinností rodičů je vést dítě k poslušnosti.“

V kapitole páté se autorka odhodlala k určení významu modlitby pro rodinný život. Hned v úvodu kapitoly (s. 41) tvrdí, že: „Rodiče by totiž měli být kněžími své rodiny.“ V jakém smyslu? To samé tvrzení se opakuje na s. 45. V rovině tzv. „všeobecného kněžství“ to pochopit lze, ale v rovině kněžství svátostného je toto tvrzení naprosto nepřijatelné. Jakou rovinu chápání kněžství zde má autorka na mysli? Problém této kapitoly spatřuji především v tom, že nehovoří o významu modlitby pro rodinný život! Co autorka rozumí rodinným životem? O modlitbě autorka píše jen to, že je jádrem křesťanského života, že pro ni existují nějaká doporučení a můžeme hovořit i o překážkách modlitby. Presentace modlitby je zmatečná a tato část práce je opět „poslepována“ z různých citátů. V poslední podkapitole (5.4) autorka píše o modlitbě rodičů. O modlitbě dětí, modlitbě s dětmi či o společné modlitbě rodiny zde není ani slovo. Asi proto, že autorka opisuje text této kapitoly z knihy „Křesťanská rodina“ od Larryho Christensona. Jen pro zajímavost, v případě této knihy se jedná o populárně laděnou příručku duchovního života z roku 1970!

Poslední část nazvaná „Závěrečná úvaha“ jen podtrhuje dojem z celé práce. Autorka používá fráze a termíny, které nevysvětluje. Např. co je na s. 47 míněno Božím řádem? Přinejmenším podivně zní na téže straně věta: „Věřící rodina, která přijme Boží řád, je chráněna před (ne)řádem tohoto světa.“ Mám pocit, že tato dichotomie již od II. vatikánského koncilu neplatí. Autorka pak na s. 48 zmiňuje dva „negativní prvky, jež jsou některými lidmi přisuzována křesťanské víře.“ Jedná se o používání antikoncepce a nerozlučitelnost svátostného manželství. Proč vybírá právě tyto dva fenomény, Proč se jedná o negativa? Kteří lidé je za negativní považují? To už text práce neříká. Místo toho přechází rovnou k „Závěru“, kde autorka opakuje, o čem psala v jednotlivých kapitolách a shrnuje cíle své práce, které, podle mého, nenaplnila. Jako příliš ambiciózní se jeví autorčino tvrzení (s. 49), že: „Předložená bakalářská práce nabízí vzhled do problematiky víry v rodině.“ Oponent toto přesvědčení nesdílí. Špatnou vizitkou práce je také to, že studentka ani v názvu nezmiňuje probíhající biskupský synod o rodině.

V celkovém hodnocení leze tedy říci: Rozsah předloženého textu splňuje dostatečně požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce. Míra gramatických chyb je únosná. Po formální stránce je práce přijatelná. To samé se ovšem nedá říci o stránce obsahové, která je, dle mého soudu, naprosto nevyhovující. Autorka postupovala podobně jako „pejsek s kočičkou“ při přípravě dortu ve známé pohádce pro děti. Vše, co si myslela, že by mohlo být k tématu dobré, vložila do předložené práce. Namísto koherentního představení problematiky, případně alespoň pokusu o kritické zhodnocení pramenů, pak vše stylisticky neobratně pokladla za sebe (mnohdy nelogicky) a výsledek je tedy nutně stejný jako v případě dortu ze zmíněné pohádky. Za nejzávažnější problémy považuji kromě nelogičnosti práce (a mnoho dalšího), absenci biblického zakotvení křesťanského manželství a chybějící prezentaci konceptu víry (křesťanské víry). To je v práci, která nese název „Přínos víry pro fungování rodiny“ zcela nepochopitelné. Z uvedených důvodů mám také za to, že obsah práce neodpovídá jejímu názvu! Je mi to líto, ale bakalářská práce studentky Evy Veselé, dle mého soudu, **nesplňuje požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce a proto ji, jako oponent, nemohu doporučit ke kladnému hodnocení u obhajoby.**

Mgr. František Štěch, Th.D.